

מנחות לז

משה שווערד

1. תוספות מסכת מנחות דף לז עמוד א

רבי יוסי החורם - פ"י בקונטרס חוטמו היה שקוע כעין חרום דבכורות (דף מג:) ותימה הוא לומר שכינהו בלשון גנאי אלא על שם מקומו נקרא כן, מ"ר.

2. ספר בניהו בן יהודע על מנחות דף לז/א

רבי יוסי החורם אומר. פירש רש"י ז"ל חוטמו שקוע, כמ"ש בבכורות דף מ"ג ע"ב חרום זה שחוטמו משוקע. וקשא החרום הוא מום, כמ"ש [בכורות מג ע"ב] החרום פסול, ואיך מכנים את התנא הקדוש בשם המום, ואם היו העולם קורין אותו כך איך קרו ליה רבנן בהכי, ולא עוד אלא שמזכירין אותו כן במשנה. ונ"ל בס"ד דאפשר להיות שבוזה הסימן שהיה לו בגופו שהיה חוטמו שקוע נעשה לו נס מן השמים, ולכן היו מזכירין אותו בשם זה לזכר הנס, ואם כן זכירה זו לשבח היא, וכאשר קרה כזאת לאחד שהיה לו אצבע יתירה ונעשה לו נס בדבר אחד שניצול מסכנה גדולה על ידי סימן זה של אצבע יתירה שהיה לו, ומחמת כן היו קורין אותו בעל שש אצבעות לזכרון הנס, ויתכן גם לרבי יוסי נעשה לו נס על ידי סימן זה של חוטמו, ולכן גם החכמים היו קורין אותו כך לזכרון הנס:

3. תוספות מסכת מנחות דף לז עמוד א

מה כתיבה בימין אף קשירה בימין - בסמוך אמרי' דאיטר מניח תפילין בימינו שהיא שמאלו והשתא אדם הכותב בימינו ושאר רוב מעשיו בשמאלו יש להסתפק באיזה מהן מניח תפילין ושם יש לדמותו כשולט בשתי ידיו, מ"ר.

4. שו"ע אורח חיים - סימן כז

(ו) ואטר יד ימינו, אם עושה כל מלאכתו בשמאלו, מניח בשמאלו שהוא ימין של כל אדם. ואם שולט בשתי ידיו, מניח בשמאל כל אדם. ואם כותב בימינו, ושאר כל מעשיו עושה בשמאלו, או כותב בשמאל ושאר כל מעשיו עושה בימין, י"א שיניח תפילין ביד שתש כח, דבעינן יד כהה, וי"א שהיד שכותב בה היא חשובה ימין לעינין זה ומניח תפילין ביד שכנגדה: (הגה - והכי נהוג):

5. תוספות מסכת מנחות דף לז עמוד א

אין לו זרוע פטור מן התפילין אחרים אומרים ידכה כו' - מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, מ"ר.

6. ספר יד בנימין

דף ל"ו בגמ' תניא איך אין לו זרוע פטור מן התפילין אחרים אומרים ידכה לרבות את הגידים. נ"צ כתבו התוס' מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי עכ"ל, פ"י דמה דאמר אין לו זרוע פטור מן התפילין היינו שאין לו זרוע שמאלית כלל אבל מה דתני לרבות את הגידים היינו שנקטעה ידו אבל נשאר לו זרוע ולכך חייב וכמו שפ"י צ"ק, וכן פ"י צמג"א סי' כ"ז ס"ק ג' והצי"א שכ"כ האגודה, וכן פ"י הצ"ת, וכן מצואר דרכי משה.

ועי' מג"א שתמה בזה מהספרי פ' ואחחן דאיתא שם נמי כהאי דרשא דאחרים לרבות את הגידים ומצואר שם להדיא שנותן צימין, וז"ל הספרי כפי מה שהעתיק המג"א מנינו שאף ימין קרוי יד כו' א"כ מה ת"ל ידכה להצי"א את הגידים שהוא נותן צימין עכ"ל והיינו ממש דברי אחרים, א"כ לפי"ז עכ"ל דמיירי שאין לו זרוע כלל ואפ"ה מניח צימין וע"כ פליג אאיך תנא דאמר אין לו זרוע פטור לגמרי ודלא כהתוס', ועי"ש שם

7. תוספות מסכת מנחות דף לז עמוד א

מקום שמוחו של תינוק רופס - הוא הדין הסמוך למצח כדמוכה לקמן מקום הראוי לטמא בנגע א' ואמרינן בעירובין (דף צה:) מקום יש בראש שראוי להניח שם שני תפילין, מ"ר.

8. הלכות קטנות לרא"ש (מנחות) הלכות תפילין סימן יט

יש [שם] אמר מר בין עיניך זה קדקד מה"מ דת"ר בין עיניך בגובה של ראש או אינו אלא בין עיניך ממש. נאמר כאן בין עיניך ונאמר להלן לא תשימון קרחה בין עיניכם (פ) מה להלן בגובה של ראש במקום שעושה קרחה אף כאן בגובה של ראש. רבי יהודה אומר א"צ אמרה תורה הנח תפילין ביד והנח תפילין בראש (צ) מה להלן במקום הראוי ליטמא בנגע אחד אף כאן. לאפוקי בין עיניך דאיכא בשר ושער לבן ואיכא נמי שער צהוב והא דאמר לעיל במקום שמוחו של תינוק רופס לאו דוקא קאמר שיניח במקום המוח ולא יותר אלא מקום הנחת תפילין מתחיל ממקום שמתחיל השער דהיינו ממקום שעושה קרחה ומיטמא בנגע אחד ועד מקום שמוחו של תינוק רופס נמשך מקום הנחתן. והיינו דקאמר (בעירובין דף צה ב) מקום יש בראש להניח ב' תפילין והא דאמר לעיל מקום שמוחו של תינוק רופס ה"ק עד מקום שמוחו כו' כן מוכח בירושלמי פרק המוצא תפילין דקאמר התם על מקום הנחת תפילין שיערו לומר עד מקום שגבהו של הראש (מחזיק וכמה) הוא מחזיק (מעטה) שתיים. אמר ר' זריקא אסבראי רב המנונא עד מקום שמוחו של תינוק רופס משמע שמתחילפז בהתחלת השער הסמוך למצח ומחזיק עד גובה של ראש: גרסינן בפרק המקבל (דף קה ב) הנושא משוי על ראשו ותפילין בראשו אם תפילין רוצצות אסור ואם לאו מותר. באיזה משאוי אמרופח (ק) במשאוי של ד' קבין. תני רבי חייא המוציא זבל על ראשו ותפילין בראשו הרי זה לא יסלקם לצדדין ולא יקשרם בידו מפני שנוהג בהן מנהג בזיון (ר) אבל קושרן על זרועו במקום תפילין משום רבי שילא אמרו (ש) אפילו מטפחת של לחם אסור להניח על הראש שיש בו תפילין (ת) וכמה אמר אביי ריבעא דריבעא דפומבדיתא. ויש גורסין אפילו מטפחות שלהם כלומר אפילו מטפחות שקושרין בהן תפילין לשומרן שהוא דבר מועט מפני שגנאי הוא לתפילין לשום עליהן שום משא. והרמב"ם ז"ל (פ"ד מהל' תפילין) כתב שמותר לשום מצנפת בראשו אחר שהניח תפילין שלא אסרו אלא מטפחת שהוא גנאי לתפילין שאינו דרך מלבוש אבל דבר שדרכו לשום כל היום כגון מצנפת גלימא וכובע וכיוצא בה מותר ויש שמקשים עליו מדאמר בירושלמי ר' יוחנן לא הוי מנח תפילין אלא מפיסחא לפיסחא והוה (א) הדיק רישיה מפסחא ועד עצרת פי' ר' יוחנן היה חושש בראשו מקרירות לכך לא היה מניח תפילין אלא פעם אחת בשנה ועל אותו פעם היה צריך לחגור את ראשו ולעטפו מפסחא ועד עצרת. ואם איתא דמותר לתת מצנפת או כובע על התפילין למה לא היה מניח תפילין בכל יום ויכסה ראשו כמו שהיה רגילפט ותירץ הר"ר יונה דכ"כ היה חושש בראשו שלא היה מועיל לו הכיסוי שהיה מכסה ראשו לפי שגובה התפילין בין הכובע והראש והיה הרוח נכנס ביניהם ומזיק לו ומה שהיה מניח יותר בפסח נראה לי משום דכי כתיב ושמרת את החקקה בפסח כתיב:

9. שו"ע אורח חיים - סימן כז

(ט) מקום הנחת תפלה של ראש מהתחלת עיקרי השער ממצחו עד סוף המקום שמוחו של תינוק רופס:

(י) צריך שיהיה הקשר מאחורי הראש למעלה בעורף. צריך לכוין הקציצה שתהא באמצע, כדי שתהא כנגד בין העינים, וגם הקשר יהיה באמצע העורף ולא יטה לכאן או לכאן. וצריך שיהא המקום שבקשר שנראה כעין דל"ת לצד חוץ: הגה - וה"ה בקשר של יד צריך ליהדר שלא יתהפך (מרדכי דף צ"ו):

10. משנה ברורה סימן כז

(ג) עיקרי השער - פירוש דבין עיניך לאו ממש הוא דגמרינן גזירה שוה מלא תשימו קרחה בין עיניכם האמור אצל מת מה להלן מקום שעושה קרחה והוא בראש אף כאן מתחיל [לח] מקום תפילין ממקום שיש שייכות קרחה דהיינו ממקום התחלת צמיחת השערות שבראש ורבים נכשלים באיסור זה וטועים לומר שהקצה העליון מתחיל ממקום השיער ועיקר התפילין מונח על המצח ועוברים על איסור דאורייתא דכל התפילין צריכין להיות מונחין במקום שיש קרחה דהיינו שיהיה [לט] אפילו קצה התחתון של התיטורא מונח על מקום התחלת עיקרי השער [מ] אבל אין להשגיח למי שיש לו שערות ארוכות ששוכבים עד חצי המצח להניח שם התפילין כי התחלת מקום התפילין צריך להיות מהתחלת עיקרי השער שבפדחת ולמעלה [מא] ויותר טוב להניח קצת למעלה משיעור זה דהא מקום יש בראש להניח שתי תפילין כדי שלא ישמט למטה על המצח. וכל [מב] המניחן על המצח הוא מנהג קראים ולא עשה המצוה [מג] וכל בעל נפש יזהיר לחביריו וילמדם שלא יכשלו בזה כדי שלא יהיו ח"ו בכלל פושעי ישראל בגופן דזהו קרקפתא דלא מנח תפילין וגם הברכה הוי לבטלה [מד] דתפילין שמונחין שלא במקומן הוי כמונחין בכיסן. ואם נשמטו ממקומן צריך להחזירן תיכף ולענין ברכה עיין לעיל בסימן כ"ה סי"ב

11. תוספות מסכת מנחות דף לו עמוד א

או קום גלי כו' - בעולם הזה ליכא אבל יש במדרש אשמדאי הוציא מתחת קרקע אדם א' שיש לו שני ראשים לפני שלמה המלך ונשא אשה והוליד בנים כיוצא בו בשני ראשים וכיוצא באשתו בראש אחד וכשבאו לחלוק בנכסי אביהם מי שיש לו שני ראשים שאל שני חלקים ובאו לדין לפני שלמה, מ"ר.

• עיין בשטמ"ק אות יח

12. ספר יד בנימין

שם צגמ', צעא מיני פלימו מרזי מי שיס
לו צ' ראשים צאיזה מהן מניח תפלין
א"ל או קוס גלי או קבל עלך שמתא (פירש"י
דאחוכי חייכת צי והיינו שלא יתכן מציאות
כזו), אדהכי אתא ההוא גצרא א"ל איתליד
לי ינוקא דאית לי תרי רישי כמה צעי' למיתב
לכהן וכו'. לכאו' יש לתמוה האיך לא ידע
רבי שיוכל להיות מציאות כזו, ועוד אחר שנודע
שיש מציאות כזו אמאי לא פשיט מהו לענין
תפלין, וצותר יש לתמוה על מש"כ התוס'
דבעולם הזה ליכא אצל יש צמדרש אשמדאי
הוסיא אדם א' שיס לו צ' ראשים כו' והרי
גם בעולם הזה איכא וכדמסיק צגמ', אצל
צאמת כ"ז יתיישב צדצרי המרדכי שפי' דלא
יתכן שיחי' עד שיהא ראוי להניח תפלין
ולעולם גם רבי מודה שיס מציאות של תינוק
הנולד צ' ראשים וא"ש הכל.

13. קרן אורה מסכת מנחות דף לז עמוד א

גמרא מי שיש לו ב' ראשים כו', ורבי גער בו כי דבר שאינו שאל, מ"מ יש להבין שאלתו, וע"כ מיבעי' ליה באיזה מניח על
של ימין או על של שמאל, כי היכי דשל יד מניח על שמאל אע"ג דשולט בשתי ידיו, אלמא דמקום הנחת תפלין הוא בצד
שמאל, ה"נ בב' ראשים אפשר מניח על השמאלי, והתוס' ז"ל (ד"ה או) הביאו דברי המדרש דבאו לפני שלמה לדון, ונמצא
בשאר ארצות ברי' כזה, וזש"א לו (איקום) [או קים] גלי כו', וא"כ גם לענין תפלין אפשר להמצא שאלה זו באדם כזה, אבל
באמת ברי' זו לאו בכלל אדם הוא, ואפילו קיבל עליו עול מצות אין קבלתו כלום, ואין להאריך בזה.

14. ספר בניהו בן יהוידע על מנחות דף לז/א

שם מי שיש לו שני ראשים באיזה מהם מניח תפלין. הנה פה עירינו בגדאד היה עובר בבטן בהמה כשבה אחת שהיה לו שני
ראשים, והביאו אותו לפנינו, ואחר שנה נולד מאשה אחת ילד שיש לו שני ראשים אך נתביישו להראות אותו ורק הוליכו
אותו אצל רופא ארופי כי נולד חי, אבל לא חי יותר משלשה ימים, והגידו לי אנשים שהיו קרובים ליולדת שראו אותו, וגם
להמילדת שאלתי והגידה כן הדבר, וגם לרופא שאלתיו ע"י אדם אחד ואמר כן הוא והגוף אחד ורק מן הצואר מתחלק לשני
צוארים ושני ראשים גמורים בגלגולת ועינים ואזנים וחוטם ופה באין מחסור. ואפשר מה שהקפיד רבי על שאלת פלימו הוא
מפני שדבר זה לא שכיח, ועוד חשב דאם יולד כך אי אפשר לחיות ויגיע לכלל שנים של גדול שראוי להניח תפלין:

15. שפת אמת מסכת מנחות דף לז עמוד א

שם והא תני רמב"ח כו' כל הסוגיא תמוה לפירש"י ואין מובן כלל לא הקושיא ולא התירוץ ולפי' התוס' דטריפה פטור
מפדיון אין מובן מה תי' הגמ' בגולגולת תלי כו' ונראה לפרש דשיטת הגמ' דזה שנברא עם ב' ראשים נראה שהי' תאומים
ועתיד להיות נגמר ולד בפ"ע רק שנתקלקל ונדבק ראשו להשני לכן יצא זה עם ב' ראשים לכן מקשה הגמ' כיון דנפל פטור
וזה הראש שלא נגמר צורת הגוף שלו גרע טפי מנפל ולמה יתחייב בפדיון וע"ז תי' דבגולגולת תלי רחמנא והרי הגולגולת
קיים ומושך חיות ע"י ראש השני לכן עדיף משאר נפלים כנ"ל:

16. ספר אור הישר

מקורו מהך דהכא דעל שאלת הנחת תפילין למי שיש לו שני ראשים גזר רבי על פלומי שמתא ע"ש, והשתא לדברי האו"ז דהך דהכא הוא דומה לכל הדברים המתמיהים בש"ס. הרי קשיא בממ"נ אם חייבים על זה שמתא כדהביא הכ"מ שם, א"כ איך נשנו בש"ס כל הדברים וההלכות המתמיהים, ומהם נשנו אפילו במשניות, ואם כדברי האו"ז דאורחא דגמרא להביא אפילו דברים שאינם הווה בעולם ורבי גופיה סדרם אפילו במשניות, א"כ מדוע באמת דוקא הך דהכא היה כיוצא מן הכלל דרבי גזר על פלומי גלות או שמתא, ואשכחן בסנהדרין נ"ה ע"א דבעי מיניה רב אחדבויי בר אמי מרב ששת המערה בעצמו מהו א"ל קבסתן ופירש"י צערתני ששאלתני דבר שאי אפשר ע"ש, אבל לא גזר עליו שום גזירת שמתא וכה"ג איזה עונש בשביל חסרון האפשרות, וביותר מצינו בנדה כ"ג ע"א דר' ירמיה שאל מר"ז לר"מ דאמר בהמה במעי אשה ולד מעליא הוא קבל בה אביה קידושין מהו ונ"מ לאיתסורי באחות, וג"ז הביא באו"ז שם, ובכ"ז חזינן דרב אחא בר יעקב מסיק עליה עד כאן הביאו ר' ירמיה לר"ז לדי גיחוך ולא גיחוך וע"ש ברש"י, ולדברי הכ"מ איך עסקו האמוראים בשאלות שחייבים על זה שמתא כדדברים של שחוק בעלמא, וצ"ע כעת.

שם בעא מיניה פלומי מרבי מי שיש לו שני ראשים באיזה מהן מניח תפילין א"ל או קום גלי או קבל עלך שמתא, והנה באו"ז ה' אבילות ס"ס תכ"ד כתב דכמה תמיהות שונה בתלמוד מה שאינו בעולם וחשיב הך דהכא מי שיש לו שני ראשים כו' והיא דעשאה לבהמה או לחבית של משקין גזל לקבר כדתנן בעירובין ט"ו ובאהלות פט"ו וכה"ג חשיב באו"ז שם הרבה ע"ש.

והנה אהא דהרמב"ם חשיב ספ"ו מה' תלמוד תורה כ"ד דברים שעל אלו מנדין את האדם, הוסיף הכ"מ בשם הקונדרסין שם עוד דברים וביניהם מי ששאל דבר שאי אפשר דמנדין על זה והורה

17. שו"ע אורח חיים - סימן כז

(יא) צריך שיהיה השחור שברצועות לצד חוץ ולא יתהפכו, בין של יד בין של ראש. ישלשל הרצועות שיהיו תלויים לפניו ויגיעו עד הטבור או למעלה ממנו מעט. רוחב הרצועות של יד ושל ראש, כאורך שעורה לפחות. אם פחת משיעור אורך הרצועות ורחבן, אם אינו מוצא אחרות, מניחן כמות שהן עד שימצא אחרות כשיעור. תפילין של ראש טוב להיותם גלויים ונראים, אבל תלמיד בפני רבו אין דרך ארץ לגלות תפילין בפניו: הגה - ובשל יד אין להקפיד אם הם גלויים או מכוסים (מרדכי שם). ונראה לי דעכשיו שאין מניחים אלא בזמן ק"ש ותפלה, אפילו תלמיד לפני רבו יכול לגלות אף בשל ראש, וכן המנהג שלא לזוהר (ד"ע):

18. משנה ברורה סימן כז

(מז) אין להקפיד - ומ"מ לכתחילה [נח] טוב יותר לכסותם:

19. ספר איזהו מקומן

א"ל לא סבר לה מר לך לאות ולא לאחרים לאות:

בענין כיסוי התפילין של יד ושל ראש:

הבי" (סוסי" כ"ז) הביא מרדכי בשם שימוש רבה שצריך לכסות התפילין משום "והיה לך לאות וגו'", והר"ן כתב דהיינו רק בתפילין של יד דאילו בשל ראש כתיב "וראו כל עמי הארץ" וגו'. והביא הבי" דמדברי בעל התרומה נראה שאף כוונת השימוש רבה רק לתפילין של יד, וכן מבואר בתוס' לעיל לה: (ד"ס אלו) דקאי רק על של יד ולא על של ראש.

וכתב הבי" דהמרדכי מסיק "ומיהו עתה חיישין ליוהרא ומכסין אותה אעפ"י שאינו נכון". והדרכי משה השיג על הבי" שכתב אלו הדברים בסתם, דודאי נראה דאינו אלא כשמניחן כל היום אבל בשעת התפילה אין לחוש ואין לכסותן.

<p>ג) עור הביא הבי"י בשם תשובות אשכנזיות, דאם יושב בביהכ"ס ומצא שנפסקו חוטי טליתו ומתבייש לישב בפני הקהל בלי טלית אפשר דמותר להתעטף בלי ברכה, והבי"י פליג עליו דלא דמי לפושת טליתו בשוק דאיכא בזיון גדול.</p> <p>והורכי משה כתב דבשבת דאין איסור ללבוש בלי ציצית [עי' לז: בשטמ"ק אות ה'] שרי, ובחול שאם לובשו עובר בעשה אסור. ועי' מג"א (יג. טו.), וקר"א בסוגיין, ומשנ"ב (יג. טו.). וע"ע בזה בקה"י סי' כ"ג.</p>	<p>הכא נמי כרמלית דרבנן היא:</p> <p>א) דעת רבינא היתה שדוקא דבר שעיקרו דרבנן התירו ולא כגון כרמלית שהוא סייג לדאורייתא - הגהות מלא הרועים.</p> <p>ב) הבי"י (סי' י"ג) נסתפק בטלית שלנו שאין לובשים אותו בתורת מלבוש ואין כ"כ זלזול כשיפשטנו, האם מחוייב לפושתו אף בכרמלית, עי"ש שנוטה שאין לחלק, והרעק"א מפקפק בזה, ועי' משנה ברורה (סי' יג. י.).</p>
---	---

21. שו"ת שאגת אריה (ישנות) סימן נח

שאלה מי שנפסקו לו אחד מציציותיו בשבת ברה"ר וחבירו רואה אם מחוייב להגיד לו כדי שישליך טליתו מעליו או דיילמא משום כבוד הבריות אין צריך להגיד לו עד שיבא לביתו:

תשובה גרסינן בפרק מי שמתו אר"י אמר רב המוצא כלאים בבגדו פושטו ואפי' בשוק מ"ט אין חכמה ואין עצה ואין תבונה נגד ה' כ"מ שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב **וכתב הרא"ש בפ"ט דנדה** ירוש' הרי שהלך בשוק ונמצא לבוש כלאים תרין אמוראי' חד אמר אסור חד אמר מותר מאן דאסור ד"ת מאן דמתיר כדאר"ז גדול כבוד הבריות שדוחה את המצוה בל"ת תני אין מדקדקין לא במת ולא בכלאים בבה"מ ר"י הוי יתיב ומתני והוי תמן מיתא מאן דנפק לא א"ל כלום מאן דיתיב לא א"ל כלום. ר"א הוי יתיב ומתני א"ל חד לחבריה את לבוש כלאים א"ל ר"א שלוף מאנך והב ליה. וסבר ר"א כאמורא דשרי א"נ בכלאים דרבנן א"נ בכלאים דאורי' דודאי המוצא כלאים בבגדו אין חכמה ואין תבונה לנגד ה' וצריך לפושתו אפי' בשוק **אבל אם אדם רואה כלאים בבגדי חברו והלבוש כלאים א"י אין לומר לו בשוק עד שיגיע לביתו דמשום כבוד הבריות ישתוק ולא יפרישנו משוגג ע"כ** וגם בטי"ד סי' ש"ג העתיק להאי תירוץ בתרא א"כ בנידון דידן א"צ להודיעו ברה"א אלא משום כבוד הבריות ישתוק ולא יפרישנו משוגג. מ"מ ק"ל ע"ז מהא דאמרינן בספ"ג דמנחות (דף לז) רבינא הוי אזיל אבתרי' דמר בר ר"א בשבתא דריגלא איפסיק קרני' דחוטיה ולא א"ל ולא מידי כד מטא לבית' א"ל מהתם איפסיק א"ל אי אמרה לי מהתם שדיתיה ופריך והא אמר מר גדול כבוד הבריות שדוחה את ל"ת שבתורה ומשני הא תירגמא רב בר שבא קמיה דרב כהנ' בלאו דלא תסור **ומדא"ל אי אמרת לי מהתם שדיתיה משמע שהקפיד עליו על שלא א"ל מהתם כדי למישדייה וש"מ אע"ג דלא ידע היה מחוייב רבינא להודיעו.** וי"ל דלאו משום שהקפיד עליו על שלא א"ל מהתם קא"ל הכי אלא בניחותא קא"ל הכי אי אמרת לי מהתם שדיתיה כלומר הייתי מחוייב להפשיטו ולא דלא שפיר עבד על שלא א"ל ותרתי קמ"ל בהא חדא דאין כבוד הבריות דוחה ל"ת של תורה ותו קמ"ל דד' ציציות מעכבות זה את זה כת"ק ולא כשמואל דפסיק התם כר"י דאמר במתני' דאין מעכבין זה את זה. **אבל קשה מהא דאמר התם איכא דאמרי מהתם א"ל א"ל מאי דעתך למישדינהו והא אמר מר גדול כבוד הבריות כו' הא תירגמא רב בר שבא קמיה דרב כהנא בלאו דלא תסור ה"נ כרמלית דרבנן היא. והשת' תקשה אפי' למאי דס"ד דרבנא דמחוייב למישדי' כשידע מ"מ לא הוה ליה למימר מהתם אלא שגם בזו י"ל דלמאי דס"ד דרבנא דאין כבוד הבריות דוחה את ל"ת דלא תסור דרבנן דקיל כ"ש שאינו דוחה ד"ת אפי' בשב ואל תעשה וכיון דמה"ת מחוייב להפריש את חברו מאיסור' משום כבוד הבריות לא דחינן ליה אבל למאי דקי"ל דאפי' ד"ת נדחה מפני כבוד הבריות בשב ואל תעשה ושל סופרים אפי' בקום ועשה אם הלבוש שוגג א"צ להגיד לו דמה שנמנע מלהגיד לו אינו אלא שב ואל תעשה ונדחה מפני כבוד הבריות אע"ג דשל תורה הוא והא דפריך והא תירגמא רב בר שבא בלאו דלא תסור לאו למימרא דשפיר עבד רבינא על שא"ל מהתם אלא אמר בר רב אשי פריך דס"ד דבר"ה היה מעשה כלישנא קמא ואמאי לא שדי ליה מהתם ומשני בכרמלית דרבנן היה מעשה.**